

εἶχεν ἔτι ἀναπτέρωται τὰ ἱστία των. Ὁ υἱὸς τοῦ βασιλεῶς τῆς Πορτογαλλίας Ἑρρίκος ἔκαμψε πρῶτος (τῷ 1456) τὸ Ὀρμιον ἀκρωτήριον, τὸ ὁποῖον πρότερον ἦτο τὸ τέμα των ἀνθρώπων γνώσεων καὶ ἀνεκάλυψε τὰς νήσους Μαδέρας, τὰς τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου καὶ τὴν παραλίαν τῆς Γουένας. Ὁ ἐκ τούτων ἐκπηγάσας πλοῦτος ἐμψυχώνει τοὺς Πορτογάλλους καὶ ἤδη παραπλεύσει τὴν Ἀφρικὴν ἀπὸ Κάλπης μέχρι Ζαΐρου, καὶ, ἐνθαρρυνθέντες ἐκ τῆς ἐπιτυχίας των, προσπαθοῦσι νὰ διαπεράσωσι μέχρι τοῦ Ἰνδικοῦ Ὤκεανοῦ. Ὁ Βαρθολομαῖος Διάζος φθάνει μέχρι τῆς κατακλειούσης τὴν Ἀφρικὴν ἀκράς, καὶ, μὴ δυνάμενος νὰ τὴν κάμψῃ, ὀνομάζει αὐτὴν Θυελλώδην, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς Ἑμμανουήλ, συλλαμβάνων ἑκτοτε τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν δι' αὐτῆς πάροδον εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν ὀνομάζει Εὐελπιν Ἀκράν. Ἐν τούτοις δὲ οἱ Ἰσπανοὶ παρεσκευάζοντο εἰς ἄλλας ἀνακαλύψεις.

Ὁ Γενουήσιος Κολόμβος, ὀδηγούμενος ὑπὸ των μαθηματικῶν αὐτοῦ γνώσεων, ἐσκέφθη ὀρθότατα, ὅτι ἂν ἡ γῆ ἦναι σφαῖρα (καὶ περὶ τούτου δὲν ἀμφέβαλλε ποσῶς), ὁ ἀνθρώπος τότε δὲν ἐγνώριζεν εἰμὴ τὸ ἐν τῆς σφαίρας ταύτης μέρος, καὶ ὅτι ἀναχωρήσας ἀπὸ τῆς Εὐρώπης καὶ ἀναχθεὶς πρὸς δυσμὰς πελάγιος, ἐπεπεν ἀναγκαιῶς, ἢ νὰ ἀπαντήσῃ νέας γαίας, ἢ νὰ φθάσῃ εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Σινικῆς. Ὅθεν πεπεισμένος περὶ τῆς εὐτυχιστάτης ταύτης, ἅμα δὲ καὶ ἀπλουστάτης ἀληθείας, ἐξήγησάτο, πρῶτον μὲν, ἀπὸ τὴν πατρίδα του Γένουαν, ἔπειτα δὲ ἀπὸ τὴν Γαλιάν, ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ τὴν Πορτογαλίαν τοὺς ἀναγκαίους πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ βουλεύματός του πόρους, ἀλλὰ πανταχόθεν ἀπεκρούσθη ὡς παράφρων. Τελευταῖον ὁ ἐπίμονος Κολόμβος, μετὰ ὀκταετείς ἐκείνης ἐπέτυχε τὴν συναίνεσιν καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς βασιλίσσης Ἰσαβέλλης τῆς Καστιλιανῆς, καὶ ἀνεχώρησε τῇ τρίτῃ Αὐγούστου 1492 ἀπὸ τοῦ Πόλου μερικρά τινα πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἡ βασίλισσα τῷ εἶχε δώσει διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰς ἐνοχλήσεως του μάλλον διὰ τὴν πιστεύουσα εἰς τὴν φρόνησίν του. Προσεγγίσας δὲ εἰς μίαν τῶν Καναρίων νήσων, τὴν Γύμεραν, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν πάλιν τὴν ἑκτὴν τοῦ Σεπτεμβρίου, διευθυνόμενος πρὸς Δυσμὰς, καὶ, μετὰ τριάκοντα καὶ τριῶν ἡμερῶν ποντοπορείαν, ἐν διαστήματι των ὁποίων ἐκινδύνευε διὰ τὴν ἀπειθείαν τοῦ θεωροῦντος αὐτὸν ὡς μωρὸν πληρώματος, προσεπέλασε τῇ 12 Ἀπριλίου εἰς μίαν τῶν Λυκαίων νήσων, τὴν ὁποίαν ἀπεκάλεσε Σάβιεραν (San—Salvador), διότι ἀφεύκτως ἤθελε θανατωθῇ ὑπὸ των ναυτῶν του, ἂν δὲν εὗρισκε γῆν. Ἀπὸ τὴν μικρὰν ταύτην καὶ ἀσημαντὸν νῆσον, ὁ Κολόμβος διεπέρασεν εἰς ἄλλαν μείζονα καὶ πολυάνθρωπον, πλήθυσαν μὲν χρυσοῦ καὶ ποικίλων προϊόντων, ὀνομαζομένην δὲ Αἴτην ὀνόμασε δὲ αὐτὴν Ἰσπανίδα, καὶ εἶναι ἡ νῆσος αὕτη ἡ ἐπὶ πολλὰς μὲν ἑκατονταετηρίδας ὀνομασθεῖσα Ἀγίος Δομίνικος, πρὸ τινῶν δὲ δεκαετηρίδων ἀναλαβοῦσα τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα τῆς Αἴτης.

Τότε ὁ μεγαλοφυὴς Κολόμβος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ μεστὸς ἀγαλλιᾶσεως καὶ δόξης ἀνήγειλεν εἰς τὸν ἀρχαῖον κόσμον, ὅτι ἀνεκάλυψε νέαν πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν ὁδόν. Λέγεται δὲ ὅτι ἀπεβιάσθη τοῦ πλοίου ἐν μέσῳ πλήθους, ὥστε παραφρονοῦντος ἐκ τῆς χαρᾶς, καὶ ὅτι διῆλθε τὴν Ἰσπανίαν ὡς ἐν θριάμβῳ.

Ἰδοὺ ἡ ἱστορία τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, οὕτως ὀνομαθείσης ἀπὸ ναυτίλου τινὸς τῆς Φλωρεντίας ὀνόματι Ἀμερικο Βεσπύκου, ὅστις περιπλεύσας μετὰ τινος ἐνιαυτοῦ τὰ παράλια τοῦ νέου κόσμου καὶ δημοσιεύσας τοὺς πρώτους αὐτῶν γεωγραφικοὺς πίνακας, ἐσφραγίσθη τὴν εἰς τὸν Κολόμβον ἀνήκουσαν τιμὴν καὶ ἔδωκε τὸ ὄνομα του εἰς τὸν νέον ἡμισφαίριον. Ἀδικία λοιπὸν, λέγει εἰς των ἱστορικῶν, συνώδευσε καὶ αὐτὴν τῆς Ἀμερικῆς τὴν ἀνακάλυψιν, ἡ δὲ ἀδικία αὐτὴ προανήγειλε πάσας τὰς λοιπὰς θάσας ἔμελλε νὰ πάθῃ ὁ δυστυχὴς οὗτος τόπος». Ὁ δὲ ἀγαθὸς καὶ τίμιος Κολόμβος, μετὰ τρεῖς ἄλλεπαλλήλους ποντοπορείας κατέστρεψε τῇ 8 Μαΐου 1506 εἰς Valladolid τὸν λαμπρὸν μᾶλλον ἢ εὐτυχῇ βίον του, οὐδὲ κὰν ὑποπτεύσας ὅτι ἀνεκάλυψε νέον κόσμον, ἀλλὰ μόνον πιστεύων, ὅτι εὖρε συντομωτέραν καὶ μάλιστα εὐκολωτέραν ὁδὸν πρὸς τὴν Σινικὴν.

ΠΕΡΙ ΣΑΚΧΑΡΩΣ *

Ὡς θεῖον δῶρον ἡ φύσις εἰς μόνην τὴν Σινικὴν αὐτοκρατορίαν ἐδώρησάτο τὸ τοσοῦτον χρήσιμον καὶ ἐργετικὸν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα φυτὸν τοῦ σακχαροκάλαμου ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων χρησιμοποίηθέντος, καθ' ὃ λέγεται, ἀγνώστου ὅμως διατελεσάντος, πιθανὸς διὰ τὴν παράδοξον των λαῶν τῆς ἔχθραν κατὰ πάσης πρὸς ἄλλοθενεῖς ἐπιμιξίς, ἕως τοῦ Ζ'. π. Χ. αἰῶνος. Διὰτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος τούτου ἡ παράδοσις διδάσκει, ὅτι οἱ Σῖναι ὑπὸ ἀγνώστου παρορμηθέντες αἰτίας, εἰσῆγαγον εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας τὴν καλλιέργειαν τοῦ φυτοῦ, χωρὶς συνάμα νὰ μεταδώσωσι καὶ τινες γνώσεις περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς σακχαρώσεως, ἣν κατ' ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν εἶχον μεταδώσει ἀπεναντίας μάλιστα ψευδεῖς καὶ ἀορίστους μετέδιδον γνώμας καὶ ὑπὸ των πέπλων μυστηρίου ἐκαλύπτον πᾶν τὸ ἀποβλέπον αὐτὴν.

Βαθυδὸν ἡ καλλιέργεια των σακχαροκάλαμων ἀπὸ των Ἰνδιῶν ἐξηπλώθη ἐφ' ἅπασαν τὴν Μεσημβρινὴν Ἀσίαν. Δραστηριῶς ὅμως καὶ μετὰ ζήλου ἐπελήφθησαν αὐτῆς οἱ Ἀραβες, οἵτινες, ἐν ἀπαλλαγῇ των Σινῶν, πρὸς οὓς πάντες οἱ καλλιερῆται των σακχαροκάλαμων ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ στέλλωσι τὰς καλὰμους πρὸς ἐξαγωγήν τῆς σακχαρώσεως, τὸ 800 μ.

* Ἡ λέξις εἶνε ξένη ἔχει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ σανσκριτικοῦ σουκχάρ παρ' ἄλλων λέγεται σάκχαρ ἢ σάκχαρον. Τὸ δὲ σακχαροκάλαμον ὑπὸ τινῶν μὲν λέγεται γλυκοκάλαμον «Τὸ γλυκοκάλαμον ὁ ποιεῖ τὸ σάκχαρ» (Γέζιτς) ὑφ' ἑτέρων δὲ ἰνδικῇ κάλαμος «Ταῖς ἰνδικαῖς καλάμοις, ἃς μελιτοποιεῖν φασιν» (Εὐστάθ.).

Χ. κατώρθωσαν μετὰ πολλὰς ἀτελεσφόρους ἀποπείρας νὰ ἐφεύρῃσι τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς αὐτῆς. Πλὴν καὶ οὗτοι θέλοντες νὰ καταστήσωσι τὴν χώραν τῶν κέντρον ἐπικερδιστάτου ἐμπορίου, ἀπέκρουσαν αὐτῇ-
 ρῶς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν, πιστοὶ ἀναφαινόμενοι τῶν
 Σινῶν μιμηταί.

Οὕτω λοιπὸν ἐκτὸς τῶν Σινῶν καὶ τῶν Ἀράβων, ἀπαντες διετέλουν εἰς ἐντελῇ ἄνοιαν, παραταθείσαν μέχρι τῶν μέσων τῆς ΙΓ'. ἀπὸ Χ. ἑκατονταετηρίδος· ὅτε ὁ διαβόητος περιηγητὴς Μάρκος Πόλος ἀπεκάλυψεν ὁρθῶς εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὰ περὶ τῆς σακχαρώσεως.

Τὸ σακχαροκάλαμον εἰς τὴν Εὐρώπῃν εἰσῆχθη μάλιστα περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΕ'. ἀπὸ Χ. ἑκατονταετηρίδος· ἐκαλλιεργήθη δὲ πρῶτον ἐν Σικελίᾳ, εἶτα ἐν Ἰσπανίᾳ, Μαδέρᾳ, Καναρίοις νήσοις, μετὰ πολλὴν δὲ χρόνον ὕστερον καὶ ἐν τῇ Μ. Ἰταλίᾳ. Κατὰ τὸ 1495 ὑπὸ τοῦ Κολόμβου μετενήχθη εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἐκαλλιεργήθη πρῶτον ἐν τῇ Αἴτῃ, ἐξ ἧς διεβιβάσθη εἰς τὴν Κοῦβαν, τὴν Βραζιλίαν καὶ λοιπὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς περισσοτέρας καὶ καλλίστης σακχαρώσεως τὴν πρώτην βαθμίδα κατέχει ἡ νῆσος Κοῦβα, ἔχουσα 1700 φυτείας σακχαρ. χορηγούσας κατὰ πᾶν ἔτος 14,000,000 ταλ. εἰσόδημα. Διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν σακχαροκαλάμων τῆς νήσου ταύτης ἐρέοντο κατ' ἔτος πολυάριθμοι μαύροι δούλοι ἐκ τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ Ἀγγλία ὅμως, ἥτις λίαν ἀξιεπαίνως, χριστιανικῶς καὶ φιλανθρωπῶς ἐνῆργησε μετὰ δραστηριότητος τὴν κατάργησιν τῆς σωματεμπορίας, κατώρθωσε μετὰ τὴν μυθώδη δαπάνην 600,000,000 δρχ. (20,000,000 λ. στερλ.) τὴν κατάργησιν καὶ τοῦ ἐθίμου τούτου.

Περιγραφή τοῦ σακχαροκαλάμου.*

Ὁ Αἰαρέντιος Ζωσιμὸς τὸ σακχαροκάλαμον περιλαμβάνει ἐν τῇ τάξει τῶν μονοκοτυληθῶν ὑπογυναίων. Εἶνε δὲ, ὡς καὶ τὸ ὄνομα ὑπεμφαίνει, κάλαμος πρὸς ῥάβδον μακρὰν ὁμοιάζουσα, ἀπολήγουσαν εἰς θύσανον πρασίνων φύλλων, εἰς ᾧν τὸ μέσον ὑπάρχει ἄνθος, ἀποτελούμενον ἐκ πολυαριθμῶν διεσπασμένων ἰνῶν, πρὸς τὴν κορυφὴν κεκλιμένων.

Ἡ ῥίζα τῶν σακχαροκαλάμων εἶνε κυλινδρική καὶ κομβώδης. Τὸ ὕψος αὐτοῦ ἐν γῇ λιπαρᾷ καταντᾷ εἰς

* Ἐνταῦθα κρίνομεν καλὸν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι οὐδὲν κοινὸν ὑπάρχει μετὰ τῆς ἰνδικῆς καλάμου καὶ τοῦ ἰνδικοῦ καλάμου διὰ τὴν πρὸς τὸν ὁποῖον ὁμοιότητα ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην.

Ὁ ἰνδικὸς κάλαμος εἶνε καθαρὸν γέννημα τῶν Ἰνδιῶν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Εἶνε δὲ φυτὸν πλατύφυλλον, φουσφύριζον μὲ καυλὸν τριποδιαίων· ἀνθεὶ περὶ τὸν Ἰούνιον ἀνθὴ σταχυοειδῆ καὶ ὑπερύψαυτον καὶ πολλαπλασιάζεται τὴν ἀνοιξὴν εὐκόλως διὰ τῶν μελανῶν καὶ πισσομεγέθων σπερμάτων τοῦ εἰς γῇν καλὴν χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην πολλῶν πετισμάτων. Οἱ βλαστοὶ αὐτοῦ ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς καλάμους, πλὴν δὲν εἶνε κsenοὶ ὡς οἱ τῶν σακχαροκαλάμων καὶ τῶν κοινῶν καλάμων. Ἀπ' αὐτοῦ κατασκευάζονται αἱ ἐν γῇ λεπτὰ καὶ εὐλύγιστοι ἐκείναι ῥάβδοι αἱ χαλρούμεναι ἰνδοκαί.

9 πήχεις, τὸ δὲ σύνθηθες μέγεθος εἶνε ἀπὸ 8—12 ἢ 15 ποδῶν. Ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ εἶνε ἐργασία κοπιωδεστάτη· διότι κατ' ἀνάγκην γίνεται ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ συνήθως κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ὅτε ὁ καύσων εἶνε ὑπερβάλλων. Ἡ περιποίησις τῶν σακ. συνίσταται εἰς τακτικὸν πότισμα καὶ σκάλισμα γινόμενον καθ' ἐκάστην.

Τοῦτο ἦτο τὸ μέχρι τινὸς ὑπερφυοῦς τὴν τιμὴν τῆς σακχαρώσεως· διότι ἀπαιτεῖ τὴν ἀπασχόλησιν πολλῶν ἐργατῶν. Ἡ εὐρεσις ὅμως μηχανικοῦ ἀφύτρου, διὰ τοῦ ὁποῖου εἰς τὰ πλεῖστα μέρη γίνεται ἡ καλλιέργεια ἐπήνεγκε σημαντικὴν ἐλάττωσιν τῶν δαπανῶν τῆς καλλιέργειας καὶ ἐπομένως καὶ ἑκπτώσιν τῆς τιμῆς τῆς πωλήσεως. Ἡ σάκχαρις ἤδη ὡς ἐκ τῆς εὐθηνίας αὐτῆς κατήντησε πάγκοινος καὶ ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ καφῆ καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς σακχαροπλαστικῆς· ὑπερτέρησε δὲ τοῦ μέλιτος διὰ τὸ εὐδιάλυτον καὶ οὐχὶ τόσον ὡς τὸ μέλι γλυκὺ αὐτῆς.

Τὴν ὀρίμανσιν τῶν σακχαροκαλάμων ἐξαγγέλλει ὁ μαρασμὸς τῶν παρὰ τὴν κορυφὴν φύλλων. Πολλαπλασιάζεται πάντοτε διὰ τῆς φυτεύσεως παραφυάδων· οὐδέποτε δὲ ἀνανεοῦται ἡ φυτεὺς τῶν καλάμων, ὡς ἀπαιτοῦσα μεγάλην ἐργασίαν, καὶ αὐξάνουσα τὴν τιμὴν τῆς σακχαρώσεως.

ΘΕΟΔ. ΣΤΑΓΚΑΛΗΣ.

Ο ΚΑΛΟΣ ΜΕΡΛΙΝ ΚΑΙ Ο ΑΧΑΡΙΣΤΟΣ ΕΥΛΟΤΟΜΟΣ

[ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Πτωχὸς τις ξυλοτόμος μὴ ἔχων πῶς νὰ κερδήσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα εἰμὴ ἐν κλαδευτήριον καὶ ἓνα ὄνον καὶ διὰ νὰ θρέψῃ τὴν οἰκογενεῖάν του μὴ ἔχων εἰμὴ δώδεκα σολδία καθ' ἐκάστην, ἔλεγε κατακουρασμένος, τί νὰ κάμω; ἡ γυνὴ μου καὶ τὰ τέκνα μου δὲν ἔχουν νὰ ζήσουν, θὰ ἀποθάνω τῆς πείνης ἐγὼ ὁ ἴδιος μετὰ τοῦ ὄνου μου. Ἀχ! τοῦτο εἶπε μεγάλη δυστυχία εἰς πτωχὸν ὅστις εἰς τὸν κόσμον γεννᾶται.

Ἐνθ' ὁ ξυλοτόμος παρεπονεῖτο οὕτω, φωνή τις προσκαλοῦσα αὐτὸν μὲ τόνον εὐσπλαγγχνον, τὴν ἠρώτησε διατί παρεπονεῖτο. Αὐτὸς τῇ διηγήθη τὴν ὑπόθεσιν. — Ἐπίστρεψον εἰς τὴν οἰκίαν σου, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ φωνή, σκάψε εἰς μίαν γωνίαν τοῦ κήπου σου καὶ θὰ εὕρῃς θησαυρόν. Εὐθὺς ὡς ὁ ξυλοτόμος τὴν ἤκουσε ἐγονάτισε καὶ εἶπε: — Κύριε πῶς ὀναμάζεσαι, σὺ ὅστις εἶσαι τόσον καλός; — Ὀνομάζομαι Μερλίν, εἶπεν ἡ φωνή. — Ἀ! κύριε μου Μερλίν, θὰ τρέξω ταχέως, καί, μετὰ ἐν ἔτος, ἐπίστρεψον νὰ μὲ εὕρῃς, διὰ νὰ μοὶ δώσῃς λογαριασμὸν τῆς καταστάσεως τῶν ὑποθέσεών σου. — Ὑπερευχαριστῶ, κύριε μου, θὰ ἐπανέλθω προθύμως. Τρέξας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔσκαψε τὴν γῆν εἰς τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἡ φωνὴ τῷ ὥρισεν καὶ τέλος εὗρεν τὸν ἀναγγελθέντα ὑπ' αὐτῆς θησαυρόν. Ἀφίνω νὰ σκευθῇτε ὅποια ὑπῆρξεν ἡ χάρις τῆς οἰκογενείας του.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ δάσος, ὅπου ἡ φωνὴ τοῦ εἶχεν ὁμιλήσει. — Ἀ! κύριε Μερλίν, εἰσθε ἅπανα ἡ ἐλπίς μου, ἔλθετε νὰ μὲ εὐ-